

Lékové alergie a kvalita odebrané anamnézy u hospitalizovaných pacientů

Kateřina Pospíšilíková, Veronika Glumbíková, Jan Strojil

Ústav farmakologie, Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Úvod: Lékové alergie představují terapeutický problém, který může komplikovat volbu farmakoterapie. V případě nepřesné nebo falešně pozitivní anamnézy může být pacient zbytečně vystaven lékům druhé linie, které mohou zvyšovat terapeutické riziko či představovat zvýšené náklady pro zdravotní systém.

Metoda: Prospektivní analýza zdravotnické dokumentace hospitalizovaných pacientů doplněná strukturovaným rozhovorem s odebráním podrobné anamnézy. V období 11/2018 až 04/2019 bylo zařazeno 92 hospitalizovaných pacientů na vybraných klinikách FN Olomouc.

Výsledky: Prevalence lékových alergií ve vzorku hospitalizovaných pacientů byla 21,2 %. U 92 pacientů bylo zjištěno 163 lékových alergií (průměr 1,8 alergie na pacienta). Nejčastěji postiženým orgánovým systémem byla kůže (39 % reakcí) a gastrointestinální trakt (16 %). Mezi lékovými alergiemi dominují alergie na antimikrobní přípravky (36 %), analgetika (16 %), přípravky s obsahem jódu (11 %) a lokální anestetika (7 %). Z antimikrobních látek byly nejčastěji uváděny betalaktamová antibiotika (55 %) a sulfonamidy (24 %). U 10 % alergických reakcí byl zjištěn rozpor mezi dokumentací a anamnézou zjištěnou od pacienta. Celkem 18 % uváděných alergických reakcí bylo autory vyhodnoceno jako nežádoucí účinky jiné než alergické etiologie.

Závěr: Prevalence anamnesticky udávaných lékových alergií mezi hospitalizovanými pacienty je vysoká, mezi nejčastější léčiva patří antibiotika a analgetika. Kvalita a správnost alergologické anamnézy jsou klíčové pro racionální a bezpečnou farmakoterapii, ověření a doplnění alergologické anamnézy by měla být věnována zvýšená pozornost.

Klíčová slova: lékové alergie, anamnéza, antibiotika, analgetika, racionální farmakoterapie, bezpečnost léčiv.

Drug allergies and quality of taken medical history in hospitalized patients

Introduction: Drug allergies may complicate choice of pharmacotherapy. In the case of an invalid or false-positive allergy history the patient may be exposed to second-line drugs that may present higher risk of side effects or increase cost of care.

Methods: Prospective analysis of health records of hospitalized patients followed by a structured interview with detailed history. Between 11/2018 and 4/2019 we examined 92 hospitalized patients at selected clinics of the University Hospital in Olomouc.

Results: The prevalence of drug allergies in our sample of hospitalized patients was 21.2%. In 92 patients we identified a total of 163 drug allergies (a mean of 1.8 allergy per patient). The most common manifestations were cutaneous (39% of reactions) and gastrointestinal (16%). Allergies to antimicrobial agents were most commonly reported (36%), followed by analgesics (16%), iodine (11%) and local anesthetics (7%). Betalactam antibiotics (55%) and sulfonamides (24%) were the most common antibiotics with reported allergies. In 10% of reported allergies a mismatch between the patients history and his documentation was identified. Approximately 18% of reactions were evaluated by the authors to be likely non-allergic adverse effects.

Conclusion: The prevalence of drug allergies among hospitalized patients is high, the most commonly reported drugs are antibiotics and analgesics. Validity of allergic history is key for rational and safe pharmacotherapy. Effort should be made to properly verify and document any drug allergies and intolerance.

Key words: drug allergies, history, antibiotics, analgesics, rational pharmacotherapy, drug safety.